

Nº13 MAIG - AGOST 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
del montgó

Montgó

INFO quadrimestral del Parc Natural del Montgó

Contingut:

Comunicació i divulgació.

- Projecte d'atropellaments a en CV-735.
- Ruta Botànica al Montgó
- Atenció al visitant a la Cova tallada.

Manteniment i conservació

- Seguiment de la població de la processonària.
- Manteniment de sendes , treballs forestals i flora

Educació ambiental

- Primavera i fi de curs.
- Les campanyes d'Estiu.

Notícies

- Millores en el punt d'atenció de la Cova Tallada.
- Afluència massiva de visitants a la Reserva Marina.
- Xàbia habilitarà el Far com a centre d'interpretació
- Tancament del Parc per alerta d'incendis.

Paraules

- Joaquin Sorolla Bastida. Carta a Clotilde (1896)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

ESTUDI DE MORTALITAT DE FAUNA PER ATROPELLAMENT A LA CV-735.

En els anys 2008 i 2009 es van realitzar diversos informes, mapes i reculls d'informació sobre els atropellaments de fauna a les carreteres circumdants i que travessaven el Parc Natural. En aquests estudis, es van precisar els punts negres i es van aplicar algunes mesures correctores.

Aquest any 2021 A.N. Cosmai, estudiant del mòdul superior de Gestió i Conservació de el Medi Natural, va realitzar des de gener fins a juny una recopilació de dades amb l'objectiu de determinar l'efectivitat de les mesures que es van aplicar en el seu moment i assenyalar la possible necessitat de desenvolupar-ne de noves.

Per homogeneïtzar dades, es va utilitzar la mateixa metodologia que en els estudis anteriors, mitjançant la realització d'un recorregut en un tram de la CV-735, des de la Urbanització Toscamar en Xàbia fins a la punta de Benimaquia, anotant la mortalitat de fauna i les característiques físiques del tram.

El gruix dels animals atropellats a la CV-735 s'acumula entre l'encreuament de desviament amb Jesus Pobre i el Restaurant Punta de Benimaquia, quilòmetres 7, 8 i 9 de la CV-735.

Les mesures que es van prendre amb els anteriors estudis van ser la neteja anual dels barrancs al llarg de la carretera per afavorir el pas de fauna i al terme municipal de Xàbia (del qual aquest estudi només ha abastat l'últim tram: Punt km 5- 4) es va reduir la velocitat a 50 km / h.

Curiosament aquest any el tram amb menys incidència ha estat el Punt km4-5, just a l'contrari que en l'estudi de 2009. Amb la qual cosa, es pot suposar que aquestes dues mesures han estat efectives van ser efectives.

Quant a la tipologia de la fauna atropellada, les petites aus predominen sobre la resta, seguides dels rèptils. En els estudis anteriors el nombre de rèptils trobats era bastant reduït de manera que l'augment d'atropellaments en aquesta classe pot ser un problema al què s'ha de prestar atenció.

Els micromamífers no semblen ser un problema a l'àrea d'estudi. Quant als amfibis semblen dependre directament de la climatologia dels dies anteriors.

Com a mesures de correcció es proposen:

- 1.- Senyalització i reducció de la velocitat
- 2.- Informació i conscienciació.
- 3.- Actuació en la vegetació dels marges de la carretera.

Des del Parc Natural volem promoure la realització d'estudis similars que abastisquen altres èpoques de l'any per estudiar la possible variabilitat estacional en els atropellaments .

NOVA RUTA BOTÀNICA AL PARC NATURAL

La principal riquesa del Montgó la trobem en l'extraordinària flora que posseeix, amb espècies en perill d'extinció i multitud d'endemismes. La major part de la feina de Comunicació, interpretació i manteniment al Parc està relacionat d'una o altra forma amb aquest tresor botànic.

Per poder arribar al visitant que realitza les seues rutes de manera autoguiada, s'ha creat una ruta botànica al llarg d'un tram dels més concorreguts del camí de la Colònia.

La idea sorgeix arran d'un suggeriment de el cap de Comarca dels Agents Mediambientals a principis de 2020. Durant el confinament i al llarg de l'any 2020 Joan Torres va estar elaborant fitxes florístiques i dissenyant la cartellera necessària.

Les fitxes són una representació de la flora més característica de la cara nord de el Parc i van associades a una foto i un codi QR de fàcil lectura per dispositius mòbils i que enllacen amb l'herbari Virtual de la Mediterrània Occidental, participat per la Universitat dels Illes Balears, la Universitat de Barcelona i la Universitat de València.

Posteriorment, junt amb la Brigada del Parc, es va realitzar una recerca de llocs adequats al llarg de el camí de la Colònia on estigueren les espècies desitjades o on es considerés adequat la plantació d'alguna d'elles.

La flora representada es divideix en quatre hàbitats (matollar, penyals, bosc i cultius) cadascun dels quals presenta un color de lletra amb la seua fitxa corresponent. Les espècies triades van des del humil i sempre present romer fins l'esquiva i en perill d'extinció Silene d'Ifac.

En total hi ha 37 fitxes que, esperem, agradin a l'visitant i que potser s'ampliïn en el futur amb més espècies d'aquest, el nostre jardí que és el Montgó.

ATENCIÓ AL VISITANT A LA COVA TALLADA

De nou aquest any 2021 s'ha regulat l'aforament permès a l'interior de la Cova Tallada, sobre la base de l'Ordre 7/2020 de el 9 de març de Consell.

En el punt d'atenció instal·lat al Carrer Via làctia s'han atès fins a la primera setmana de setembre a un total de 19.998 persones interessades en accedir a la Cova Tallada.

Cal indicar que enguany, els Ajuntaments de Dénia i Xàbia han col·laborat els mesos de juliol i agost respectivament incorporant personal d'informació per les vesprades, de manera que s'ha pogut cobrir el rang complet de torns de visitants.

Els informadors explicaven la situació a les persones que s'apropaven sense el permís adequat i en molts casos no sabien exactament com arribar a la Cova ni la dificultat de camí.

Per portar un registre de l'efectivitat del punt d'informació, s'han dividit els visitants atesos entre aquells que presenten la reserva, aquells que no en tenen i comprenen la necessitat de la conservació de la zona i aquells que no en tenen i malgrat la informació donada accedeixen a la Cova.

Tot i la informació oferta tant personalment com a través de diferents mitjans electrònics, aquest estiu s'ha produït algun accident greu a la zona. És per això que des d'aquestes línies fem de nou una crida a la prudència a tots els visitants dels nostres espais naturals protegits: *"Recordeu sempre el principi de prudència, no subestimeu les dificultats del medi natural, tant a la muntanya com a la mar, i preneu les degudes mesures de precaució a l'hora d'emprendre una excursió a la natura."*

SEGUIMENT DE LA POBLACIÓ DE L'ARNA DE LA PROCESSIONÀRIA.

Els animals perillosos solen ser prou coneguts, i fàcilment reconeguts per la majoria de la gent. La processionària del pi (*Thaumetopoea pytiocampa*) n'és un exemple clar.

Ja des de xiquets, si vivim en zones amb pinedes, els nostres majors ens adverteixen que no toquem, fins i tot que ni ens acostem a aquestos cucs peluts que formen bosses de seda en els pins i serpentegen pel terra de manera curiosa, formant processons a finals de l'hivern. És un animal especialitzat en alimentar-se només que de les fulles dels pins. La seua eficaç defensa natural són uns pèls urticants que provoquen irritacions serioses en la pell i en les mucoses, podent arribar a generar lesions greus en casos extrems.

El que moltes persones desconeixen és que aquestes erugues es soterrren i després de la metamorfosi sorgeixen com arnes nocturnes a l'estiu. Aquestes papallones nocturnes no s'alimenten, i tan sols viuen uns pocs dies en els que s'aparellen i ponen els ous en les fulles dels pins.

Just en aquesta època és quan la Brigada d'Parc realitza un seguiment de la població d'arnes. Per a això es col·loquen unes trampes de feromones, on cauen les papallones mascle de la processionària. Comptant les captures cada dia s'esbrina l'abundància de la població i podem preveure si es produirà una plaga de cucs del pí en els propers mesos.

No podem oblidar que encara que el cuc del pí siga una espècie perjudicial per a nosaltres, ocupa un lloc important en l'ecosistema forestal: en alimentar-se de fulles del pi, és formador de fem i per tant fertilitza el sol dels boscos; en les seues primeres fases larvaries, és aliment per a insectívors forestals com ara els totestius, o els paputs; en la fase de papallona representa una presa freqüent per a les rates penades i els enganyapastors. Així doncs, no hem d'oblidar que el control de les seues poblacions cal fer-se puntualment en llocs o situacions on represente un perill per a les persones.

MANTENIMENT DE SENDES

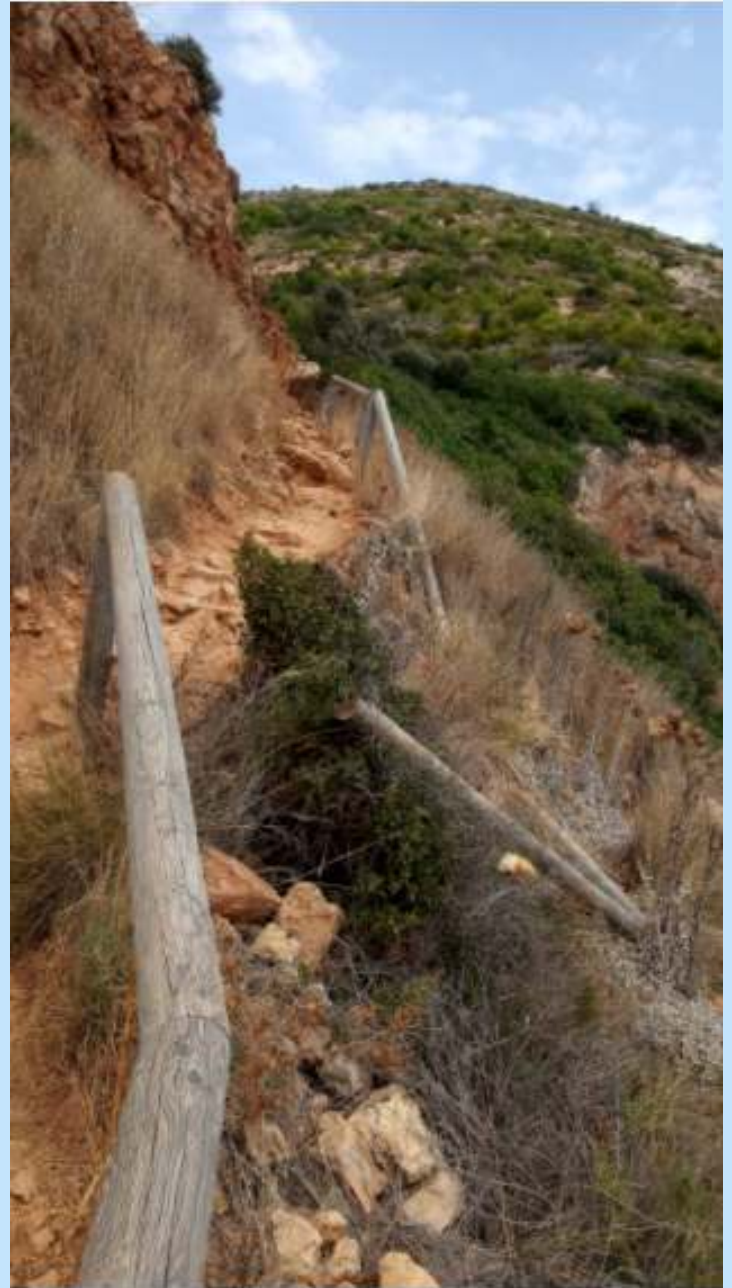
Manteniment i desbrossament de Camí de la Colònia, aprofitant per netejar les cunetes i decantadors del mateix en previsió de les pluges de tardor. També s'han realitzat reparacions en la ruta nº 9 que va des del port de Xàbia fins al cap de Sant Antoni, s'han eliminat algunes solides i s'han reparat les baranes de fusta que havien patit vandalisme.

També per motiu del vandalisme s'han hagut de reparar les tanques del mirador del cap de Sant Antoni.

Així com la neteja i manteniment de la senda de la Cova Tallada per causa de l'ús intensiu de la mateixa en temporada alta.

MANTENIMENT DELS DIPÒSITS D'INCENDI

En els mesos de maig i juny es realitza la revisió i manteniment dels dipòsits d'incendi situats a l'interior del parc i dels seus abeuradors associats. Les tasques principals són desbrossar al voltant d'aquestes zones per evitar perills als helicòpters en cas de necessitat, revisar la possible aparició de clevills i desperfectes. També es realitza el buidatge parcial, neteja i revisió dels abeuradors de fauna associats a aquestes basses, de manera que a la temporada més seca de l'any els animals del parc puguin trobar sempre a la seua disposició punts d'aigua.

TREBALLS AMB LA FLORA

Maig és el mes de més intens treball en recollida de llavors i recompte de dues espècies emblemàtiques al Parc Natural. La silene d'Ifac (*Silene Ifacensis*) i l'alfals arbori (*Medicago cirtina*) les dues espècies vulnerables segons la UINC. Durant juny, juliol i agost s'intensifiquen els regs en les plantacions de planta autòctona realitzats l'any anterior de manera que superen el seu primer estiu.

PRIMAVERA I FI DE CURS: LA PANDÈMIA NO HA DESANIMAT LES VISITES D'ESCOLARS.

En un sistema educatiu en què encara persisteix el model tradicional d'impartir la immensa majoria de les classes en aules, amb els alumnes asseguts, seguint els temaris dels llibres i les explicacions dels professors; el poder gaudir d'una classe a l'aire lliure, en un entorn natural privilegiat, realitzant activitat física i coneixent en directe els processos naturals, les espècies, el patrimoni històric ... etc. es presenta com una alenada d'aire fresc que trenca amb una rutina que arriba a ser aclaparadora tant per als estudiants com per als docents.

Aquests últims mesos del curs han exigint una intensa activitat a l'equip d'educadors de Parc Natural del Montgó, format per dues persones, que tracten d'aconseguir que un matí o una part d'aquest dia siga per als alumnes una experiència divertida al mateix temps que educativa. Un total de 675 estudiants, durant el mes de maig i la primera quinzena de juny, han participat en diferents activitats, xerrades educatives i visites a centre d'interpretació del Montgó.

Tot i les restriccions imposades per la pandèmia aquest curs, podem afirmar que amb voluntat per part dels centres i prenent les mesures preventives necessàries, el nostre calendari d'atenció a centres educatius s'ha completat al llarg de tot el curs 2020-2021, això és motiu de felicitació tant als participants com al propi equip d'educació ambiental del Montgó.

ACTIVITATS ORGANITZADES PER ALS VISITANTS

L'estiu és l'estació predilecta per a realitzar activitats a l'aire lliure i en contacte amb la natura. des del Parc Natural del Montgó tractem d'oferir als visitants experiències que a més de gaudir d'aquest contacte amb el medi ambient, puguin descobrir la riquesa i el valor de la mateixa. En definitiva es tracta d'incrementar el coneixement i, sobretot, l'estima pel nostre patrimoni natural a través de la interpretació que l'equip d'educació ambiental realitza en les diferents activitats.

Al mes de maig vam celebrar el DIA EUROPEU DELS PARCS NATURALS, amb una caminada "conscient" recorrent els miradors de el Cap de Sant Antoni.

Al juny a 22 persones van poder descobrir els agroecosistemes de la zona del Bisserot de Jesús Pobre, per entendre la importància dels cultius tradicionals a la conservació de la biodiversitat.

En els mesos de juliol i agost, quan la calor es converteix en condicionant de les activitats a la natura, la Reseva Marina del Cap de Sant Antoni és la protagonista de les nostres activitats programades. Gràcies a la inestimable col·laboració de les empreses certificades amb la "MARCA PARCS", que ofereixen descomptes als participants i amb les que col·labora l'equip d'educació ambiental, aquest estiu s'han pogut acostar a conèixer els ecosistemes litorals més de 400 persones.

Des d'aquí volem agrair la col·laboració i reconèixer la bona feina que fan a "FERNANDOSENDRA.ES" i "XABIATIVA.COM", empreses de turisme actiu; i a "MUNDOMARINO", empresa d'activitats nàutiques.

COL·LABORACIÓ DELS AJUNTAMENTS DE DÉNIA I XÀBIA AMB EL PARC NATURAL PER AL CONTROL DE VISITANTS A LA COVA TALLADA

Enguany de nou, el Parc Natural del Montgó compta amb una persona de reforç en el punt d'informació i control d'accés a la Cova Tallada. A més, els ajuntaments de Dénia i Xàbia col·laboren també contractant a 4 persones encarregades del control per les vesprades, de manera que el servei ofert ha experimentat una millora notable. Cal destacar a més que, des del mes de juliol, l'Ajuntament de Dénia ha instal·lat una caseta de fusta al punt d'informació que facilita les tasques a realitzar i que s'integra totalment en el paisatge. Des d'aquí, volem agrair l'esforç realitzat per les dues administracions locals, que han treballat de manera conjunta i coordinada amb la direcció de Parc Natural per millorar l'atenció als usuaris i les condicions de treball dels informadors en aquest punt de control.

UN ALTRE ESTIU DE AFLUËNCIA MASSIVA DE VISITANTS A LA RESERVA MARINA.

L'increment de visitants estivals a les nostres costes és una circumstància que es repeteix tots els anys per aquestes dates. Les cales, el paisatge que formen els espectaculars penya-segats del Cap de Sant Antoni i la riquesa de la biodiversitat submarina que habita la zona protegida de la Reserva, es converteixen en potents atractius per a un nombre important de turistes i residents.

L'increment d'activitats com el fondeig incontrolat d'embarcacions recreatives, la pesca il·legal o el trepig de la zona de rompent de les ones, degraden valuosos hàbitats de la Reserva Marina. El servei de guardacostes i la Policia Local de Dénia i Xàbia s'han emprat a fons durant l'estiu per minimitzar aquestes agressions.

XÀBIA HABILITARÀ EL FAR DE SANT ANTONI COM A CENTRE D'INTERPRETACIÓ.

L'Ajuntament de Xàbia farà un important pas endavant per obrir el far del Cap de Sant Antoni al públic com a centre d'interpretació de la Reserva Marina.

El 23 d'agost es va presentar a la Comissió d'Urbanisme de l'Ajuntament de Xàbia el projecte de rehabilitació de l'edifici que es troba a l'extrem del cap, així com l'acondicionament de les zones comunes. El Ple de l'ajuntament, previsiblement, ratificarà que es pose en marxa definitivament.

UNA ONADA DE CALOR EXTREMA OBLIGA A TANCAR L'ACCÉS A EL PARC NATURAL A L'AGOST.

El cap de setmana del 13 i 16 d'Agost La Generalitat Valenciana, davant l'extrema onada de calor prevista, va decretar el nivell màxim d'alerta per incendis.

Entre les mesures adoptades va estar la de limitar l'accés a alguns espais naturals de muntanya, entre ells el Montgó.

Els Ajuntaments de Xàbia i Dénia van precintar els diferents accessos i el personal del Parc Natural va estar informant als usuaris que desconeixien aquesta mesura durant el cap de setmana.

Afortunadament aquests mesos d'estiu no s'ha produït cap incendi al Parc Natural.

... ¡qué mal hiciste en no venir! ¡Serías tan feliz...! ¡gozarías tanta! es el sitio que soñé siempre, mar y montaña, pero qué mar, nosotros los que vivimos en Valencia no podemos tener idea justa de esta grandiosa naturaleza, el cabo de San Antonio es otra maravilla, un monumento de color rojizo enorme inmenso y un color en las aguas de una limpieza y un verde brillante, puro, una esmeralda colosal, y enfadado creo sea el acabose.
Desde mi alcoba veré Dios mediante, mañana una masa azul, Ibiza, el cabo de San Antonio y de San Martín,...

Carta de Joaquin Sorolla a la seua dona Clotilde
7 d'octubre de 1896

Redacció: Equip Tècnic de la Unitat de Gestió del Parc Natural del Montgó
Generalitat Valenciana. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient,
Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural
Camí de Sant Joan nº1. Finca del Bosc de Diana. C.P.:03700. Dénia. Alacant.
Telf.: 966 467 155 / 679 196 461
E-mail: parque_montgo@gva.es ; web: <http://parquesnaturales.gva.es>

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc natural
del montgó

